

VĂN HÓA NGHỆ THUẬT VỚI CHIẾN SĨ

CULTURE AND ARTS WITH SOLDIERS

*Phạm Phương Oanh**

Ngày tòa soạn nhận được bài báo: 06/9/2021

Ngày nhận kết quả phản biện đánh giá: 04/03/2022

Ngày bài báo được duyệt đăng: 30/03/2022

Tóm tắt: Văn hóa nghệ thuật có ý nghĩa vô cùng quan trọng trên mặt trận chính trị tư tưởng của quân đội nhân dân Việt Nam. Ý thức được điều này, Đảng, quân ủy và các đơn vị chỉ huy quân sự các cấp cần quan tâm đến nhu cầu thưởng thức văn hóa nghệ thuật của cán bộ, chiến sĩ. Từ đó, xây dựng các chương trình văn hóa nghệ thuật đáp ứng được đời sống tinh thần của cán bộ, chiến sĩ, nâng cao hiệu quả giáo dục tư tưởng, chính trị trong quân đội.

Từ khóa: văn hóa nghệ thuật, chiến sĩ, quân đội, đời sống chính trị tư tưởng và tinh thần

Abstract: Art and culture have a very important meaning on the political and ideological front of the Vietnamese people's army. Being aware of this, the Party, military commissions and military commanding units at all levels need to pay attention to the needs of officers and soldiers to enjoy culture and art in order to build cultural and art programs to meet the needs and improve the spiritual life of cadres and soldiers as well as the effectiveness of ideological and political education in the army.

Keywords: culture and arts, soldiers, army, political, ideological and spiritual life

I. Đặt vấn đề

Chủ trương của Đảng ta khẳng định, văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là động lực, vừa là mục tiêu phát triển kinh tế xã hội. Vì vậy, việc xây dựng một nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc là một nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt trong quá trình phát triển đi lên chủ nghĩa xã hội. Văn hóa, nghệ thuật là một mặt hoạt động của công tác Đảng, công tác chính

trị trong Quân đội, góp phần xây dựng, phát triển nhân cách con người, xây dựng môi trường văn hóa quân sự tốt đẹp, lành mạnh. Với các cán bộ chiến sĩ trong quân đội, văn hóa nghệ thuật không chỉ là món ăn tinh thần không thể thiếu, mà còn là những bài học giúp trau dồi, rèn luyện nhân cách, phẩm chất chính trị. Chính vì vậy, để văn hóa nghệ thuật đến được gần với cán bộ chiến sĩ cần tìm hiểu thấu đáo nhu cầu thưởng thức văn hóa nghệ thuật

* Trường Đại học Văn hóa Nghệ thuật quân đội

của cán bộ chiến sĩ, để từ đó xây dựng các tác phẩm chương trình phù hợp, đem lại hiệu quả cao.

II. Cơ sở lý thuyết

2.1. Lý thuyết nghệ thuật học

Nghệ thuật biểu diễn như một khái niệm lần đầu tiên xuất hiện vào những năm 1960 với sự gia tăng của các hoạt động nghệ thuật liên quan đến cơ thể được kích hoạt trong không gian theo thời gian thực với khán giả... và phần nhiều liên quan đến nghệ thuật thị giác. Do vậy, để đánh giá về một tác phẩm/hoạt động nghệ thuật có thành công hay không cần sử dụng những lý thuyết: *Chủ nghĩa bất chước* đề cập đến nghệ thuật tập trung vào những thứ được thể hiện một cách thực tế. *Chủ nghĩa hình thức* mô tả sự nhấn mạnh vào hình thức hơn nội dung hoặc ý nghĩa trong nghệ thuật, văn học hoặc triết học. *Chủ nghĩa duy cảm* quan điểm cho rằng giá trị của tác phẩm/hoạt động nghệ thuật phải là sản phẩm độc nhất của một cá nhân nghệ sĩ, không được sản xuất hàng loạt. *Chủ nghĩa cảm xúc* đặt trọng tâm vào các phẩm chất biểu cảm trong tác phẩm/hoạt động nghệ thuật. Theo lý thuyết này, điều quan trọng nhất của một tác phẩm/hoạt động nghệ thuật là sự truyền đạt tâm trạng, cảm xúc và ý tưởng một cách sống động.

2.2. Tư tưởng Hồ Chí Minh và quan điểm của Đảng về hoạt động văn hóa nghệ thuật trong quân đội

Trong thư gửi các họa sĩ nhân dịp triển lãm hội họa năm 1951, nói về văn hóa nghệ thuật, Chủ tịch Hồ Chí Minh

đã nhấn mạnh “Văn hóa nghệ thuật cũng là một mặt trận. Anh chị em là chiến sĩ trên mặt trận ấy”. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã xem vai trò, chức năng, nhiệm vụ của người làm văn hóa, văn nghệ là những chiến sĩ góp phần sự nghiệp phò chính, trừ tà. Đồng thời cũng chỉ rõ mối quan hệ giữa mặt trận văn hóa và mặt trận kinh tế, chính trị. Văn hóa cũng là một mặt trận như kinh tế, chính trị, nhưng văn hóa phải do chính trị lãnh đạo và phải lấy kinh tế làm cơ sở. Điều này cũng chỉ rõ phương hướng rèn luyện, đào tạo, bồi dưỡng những người làm công tác văn hóa văn nghệ nói chung và trong toàn quân nói riêng. Tiếp nối tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đảng và Nhà nước đã cũng xác định các quan điểm chỉ đạo cơ bản trong quá trình xây dựng và phát triển sự nghiệp phát triển văn hóa nghệ thuật nước ta là: (1) Văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực thúc đẩy sự phát triển kinh tế- xã hội. (2) Nền văn hóa mà chúng ta đang xây dựng là nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc. (3) Nền văn hóa Việt Nam là nền văn hóa thống nhất mà đa dạng trong cộng đồng các dân tộc Việt Nam. (4) Xây dựng và phát triển văn hóa là sự nghiệp của toàn dân do Đảng lãnh đạo, trong đó đội ngũ trí thức giữ vai trò quan trọng. (5) Văn hóa là một mặt trận; xây dựng và phát triển văn hóa là một sự nghiệp cách mạng lâu dài, đòi hỏi phải có ý chí cách mạng và sự kiên trì tận trọng. Năm quan điểm này đều mang tầm chiến lược lâu dài cần quán triệt nhất quán và xuyên suốt quá trình

xây dựng và phát triển sự nghiệp văn hoá ở nước ta trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa và hội nhập kinh tế quốc tế. Trên cơ sở xác định vai trò quan trọng của yếu tố văn hóa, văn học, nghệ thuật trong việc góp phần nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu của QĐND Việt Nam, Quân ủy Trung ương, Bộ Quốc phòng đã lãnh đạo, chỉ đạo các cơ quan, đơn vị tích cực chăm lo phát triển văn hóa, nghệ thuật để không ngừng nâng cao đời sống văn hóa tinh thần cho cán bộ, chiến sĩ. Các hoạt động sáng tác, quảng bá VHNT trong quân đội bảo đảm đúng định hướng của Đảng, có giá trị nghệ thuật, phản ánh sinh động đời sống hiện thực của bộ đội, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, phát huy giá trị văn hóa tốt đẹp của dân tộc và phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ. Đội ngũ văn nghệ sĩ quân đội có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức tốt, tâm huyết, yêu nghề, dấn thân, sáng tạo, phục vụ tốt nhu cầu thưởng thức văn hóa, văn nghệ của bộ đội và nhân dân. Để tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả của hoạt động văn hóa văn nghệ cũng như biểu diễn nghệ thuật cho người lính, góp phần củng cố vững chắc lòng tin của người lính đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng và quân đội, nâng cao đời sống văn hóa của người lính trong tình hình mới, các cấp, ngành cần xác định rõ vai trò, nhiệm vụ của hoạt động văn hóa nghệ thuật đối với cán bộ chiến sĩ trong quân đội và nhu cầu, nhận thức của cán bộ, chiến sĩ đối với hoạt động này.

III. Phương pháp nghiên cứu

Nghiên cứu này sử dụng những phương pháp sau:

- Phương pháp điều tra, phỏng vấn chuyên gia trong và ngoài quân đội thuộc lĩnh vực quản lý văn hóa, thực hành nghệ thuật biểu diễn và khảo sát các hoạt động biểu diễn nghệ thuật của đối tượng thụ hưởng nghệ thuật.

- Phương pháp tổng hợp và phân tích tài liệu.

IV. Kết quả và thảo luận

4.1. Vai trò của văn hóa nghệ thuật đối với cán bộ chiến sĩ trong quân đội

Là vũ khí tinh thần trên mặt trận tư tưởng

Văn hóa nghệ thuật quân đội được xác định là món ăn tinh thần không thể thiếu trong toàn quân; là cầu nối để đưa đường lối, chủ trương của Đảng, Quân ủy Trung ương đến với các cán bộ, chiến sĩ; góp phần định hướng, cổ vũ, động viên tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc, ý chí vượt qua khó khăn, thử thách, tăng cường khối đại đoàn kết toàn quân; đồng thời, là vũ khí tinh thần sắc bén trên mặt trận tư tưởng, văn hóa, làm thất bại mọi âm mưu chống phá của kẻ thù, giữ vững niềm tin của nhân dân và lực lượng vũ trang đối với Đảng và Chính quyền. Nói cách khác, đối với quân đội, văn hóa nghệ thuật là một mặt hoạt động của công tác chính trị, góp phần xây dựng môi trường văn hóa tốt đẹp, lành mạnh, nuôi dưỡng tâm hồn và nhân cách trong sáng của người chiến sĩ cách mạng; góp phần xây

dựng quân đội vững mạnh về chính trị, làm cơ sở nâng cao sức mạnh tổng hợp, khả năng chiến đấu và hoàn thành tốt mọi nhiệm vụ được giao.

Trải qua gần 80 năm chiến đấu, xây dựng của Quân đội nhân dân Việt Nam, văn hóa nghệ thuật nói chung, hoạt động biểu diễn nghệ thuật nói riêng đóng một vai trò quan trọng, trở thành một hoạt động thường xuyên, đồng hành với quá trình xây dựng, phát triển của quân đội. Những hoạt động này xuất phát từ nhu cầu đời sống tinh thần của cán bộ, chiến sỹ và đặc thù của nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, nên các hoạt động biểu diễn nghệ thuật trong quân đội đã được hình thành ngay từ khi Đảng ta thành lập ra các tổ chức vũ trang cách mạng đầu tiên. Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh xác định “Văn hóa, văn nghệ là một bộ phận hữu cơ không thể tách rời và có tác dụng trực tiếp, to lớn đối với nhiệm vụ xây dựng quân đội và các LLVT cách mạng nói chung và để nâng cao hiệu quả công tác tư tưởng nói riêng” [2, tr.163-164]. Như vậy, các hoạt động văn hóa, nghệ thuật trong quân đội luôn được coi trọng, tạo điều kiện phát triển mạnh mẽ, trở thành vũ khí sắc bén trong cuộc đấu tranh giải phóng giai cấp, giải phóng dân tộc và sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. Những ngày đầu thành lập lực lượng vũ trang cách mạng Việt Nam, các hoạt động văn hóa văn nghệ chủ yếu là hoạt động đơn giản, có tính tự phát được lồng ghép trong các buổi sinh hoạt của bộ đội; đọc ca dao, hò vè; nói chuyện truyền thống quê hương, truyền thống dân tộc... Chính tính chân

thực, mộc mạc của các hoạt động này đã tạo ra những hiệu quả tích cực trong việc động viên, cổ vũ, giáo dục bộ đội và nhanh chóng trở thành bộ phận hữu cơ của công tác tư tưởng trong LLVT, tạo đà và làm cơ sở cho quá trình phát triển các hoạt động văn hóa nghệ thuật chuyên nghiệp. Xuất phát từ thực tiễn và yêu cầu hoạt động văn hóa nghệ thuật nên công tác văn hóa, văn nghệ trong quân đội đã hình thành và phát triển thành hai mảng song song: Văn hóa quần chúng và nghệ thuật chuyên nghiệp. Trong đó, mảng văn hóa quần chúng đã được phát triển lên một bước mới, tổ chức dưới hình thức các câu lạc bộ đại đội, với chất lượng hoạt động được nâng cao hơn.

Trong suốt cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, văn hóa, văn nghệ quần chúng cùng với các đoàn nghệ thuật chuyên nghiệp trong lực lượng vũ trang đã được phát huy cao độ, cổ vũ, động viên, lôi cuốn hàng triệu người “xẻ dọc Trường Sơn đi cứu nước”. Các nghệ sỹ - chiến sỹ đã có mặt trên khắp các mặt trận, chiến trường, phản ánh kịp thời, sinh động cuộc chiến đấu kiên cường của quân và dân ta. Từ những phóng sự, ký sự, thước phim, bài thơ, truyện ký, truyện ngắn, tiểu thuyết... đến những bức tranh vẽ bằng máu của người nghệ sỹ - chiến sỹ đã làm sáng ngời hình ảnh cao đẹp của người chiến sỹ ngoài mặt trận. Chính họ đã sáng tạo ra những tác phẩm nghệ thuật mang đầy chất thép nhưng vẫn tràn trề niềm tin chiến thắng để khởi động, tiếp sức, truyền cảm hứng cho phong trào “Tiếng hát át tiếng bom” góp phần tiếp thêm sức mạnh cho cả dân tộc

tiên lên giành thắng lợi cuối cùng, thống nhất đất nước. Phát huy thành tựu của các hoạt động văn hóa nghệ thuật trong 2 cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược cũng như trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ngày nay, hoạt động sáng tạo các giá trị văn hóa nghệ thuật của quân đội tiếp tục lập nên những đỉnh cao mới, các hoạt động văn hóa, văn học, nghệ thuật trong quân đội đã luôn gắn liền với các nhiệm vụ chính trị được giao.

Định hướng giáo dục đạo đức, nhân cách cho cán bộ, chiến sĩ

Hoạt động nghệ thuật là lĩnh vực đặc biệt tinh tế của văn hóa, là nhu cầu thiết yếu, thể hiện khát vọng chân thiện mỹ của con người. Trong những hoạt động này, nhiều vấn đề đạo đức xã hội được chuyển tải bằng yếu tố thẩm mỹ thông qua số phận của từng nhân vật, từ đó góp phần bồi dưỡng tinh thần yêu nước, lòng tự hào dân tộc, đạo đức, lối sống và nhân cách. Nghị quyết Trung ương 5 khóa VIII đã xác định văn học nghệ thuật giữ vai trò cực kỳ quan trọng trong việc xây dựng con người mới xã hội chủ nghĩa; có chức năng bồi dưỡng đạo đức, tình cảm và năng lực thẩm mỹ cho con người, thỏa mãn nhu cầu ngày càng tăng của nhân dân. Nằm trong dòng chảy đó, hoạt động biểu diễn nghệ thuật trong những năm qua đã gắn với “hoi thở” của thời đại, tác động không nhỏ đến năng lực thẩm mỹ cho công chúng, đem đến những giá trị đạo đức, giá trị thẩm mỹ, tạo ra một hệ chuẩn mang tinh thần nhân văn cao đẹp.

Góp phần bồi dưỡng những phẩm chất chính trị

Công tác văn hóa nghệ thuật nói chung và hoạt động biểu diễn nghệ thuật trong toàn quân được xem là vũ khí sắc bén trên mặt trận tư tưởng văn hóa của Đảng trong quân đội, là động lực xây dựng quân đội về chính trị, góp phần nâng cao sức mạnh tổng hợp để quân đội luôn là lực lượng chính trị, chiến đấu trung thành, tin cậy của Đảng, Nhà nước, nhân dân. Hoạt động này có vai trò quan trọng trong việc tạo khí thế, động lực trong đời sống văn hóa thời chiến: Điều đó đã được khẳng định và chứng minh qua phong trào “Tiếng hát át tiếng bom” trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của dân tộc ta. Những điệu múa, lời ca đã góp phần làm cho con người sống đẹp, có lý tưởng cách mạng trong sáng, tăng thêm ý chí quyết tâm đánh thắng quân thù, sẵn sàng hy sinh để bảo vệ Tổ quốc của bộ đội ta. Trong hệ thống các giải pháp giáo dục chính trị cho bộ đội, nếu lý tưởng chính trị được chuyển hóa thành lý tưởng thẩm mỹ chuyển tải đến bộ đội thông qua các hoạt động văn hóa nghệ thuật thì chất cảm quan sinh động, cụ thể, giàu hình ảnh, ngôn ngữ sẽ làm cho việc học tập, thấm nhuần lý tưởng chính trị sẽ trở nên hấp dẫn hơn nhiều so với nhiều hình thức giáo dục chính trị khô cứng khác. Các hoạt động văn hóa nghệ thuật đã góp phần bồi dưỡng cho cán bộ, chiến sĩ thế giới quan khoa học và cách mạng, nhân sinh quan cộng sản chủ nghĩa, giúp họ kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, sẵn

sàng hy sinh vì cuộc chiến tranh chính nghĩa của dân tộc. Văn hóa nghệ thuật là cuộc hành trình đi tìm cái đẹp, và bản thân cái đẹp thường mang ý nghĩa đạo đức. Văn hóa nghệ thuật giáo dục con người bằng những chuẩn mực đạo đức. Do vậy, hoạt động văn hóa nghệ thuật có tác động sâu sắc đến việc xây dựng nhân cách quân nhân về mặt đạo đức. Đồng thời, do đặc thù của quân đội, hoạt động trên lĩnh vực quân sự và quốc phòng với chức năng chủ yếu là chiến đấu bảo vệ Tổ quốc thì việc xây dựng đạo đức, lối sống của cán bộ, chiến sĩ cũng có đặc thù.

4.2. Nhu cầu, sở thích của cán bộ chiến sĩ với các chương trình văn hóa nghệ thuật

Đối với nhiều người lính thì việc tham gia những hoạt động biểu diễn nghệ thuật là một sân chơi nghệ thuật lành mạnh, được thưởng thức nghệ thuật, nâng cao thị hiếu thẩm mỹ cho bản thân, được bộc lộ khả năng của bản thân trước mọi người... Do đó, cán bộ chỉ huy cần quan tâm, động viên để mọi thành viên từng đơn vị đều tham gia hoạt động biểu diễn nghệ thuật dưới mọi hình thức, từ trực tiếp tham gia giao lưu đến gián tiếp làm khán giả, hỗ trợ hậu cần. Bên cạnh đó, các đơn vị nghệ thuật biểu diễn trong quân đội, các cấp chỉ huy cũng cần quan tâm đến nhu cầu, sở thích thưởng thức nghệ thuật của cán bộ chiến sĩ để xây dựng các chương trình có nội dung phù hợp, lôi cuốn được sự tham gia của cán bộ chiến sĩ.

Về thể loại âm nhạc

Nghiên cứu tiến hành khảo sát mức độ yêu thích thể loại âm nhạc của các cán bộ, chiến sĩ, đánh giá theo thang điểm từ 1 đến 5 điểm, cho thấy Nhạc đương đại Việt Nam được nhiều cán bộ, chiến sĩ yêu thích nhất. Nhạc Hàn Quốc chiếm vị trí thứ 2 và vị trí thứ 3 là nhạc Âu Mỹ. Bên cạnh 3 thể loại âm nhạc được yêu thích trên, nhạc dân tộc Việt Nam là thể loại được ít cán bộ chiến sĩ quan tâm. Có thể thấy, đa phần cán bộ chiến sĩ là thanh niên trẻ tuổi, có xu hướng yêu thích các thể loại âm nhạc đương đại. Phân tích theo nhóm tuổi cũng nhận thấy, nhóm chiến sĩ dưới 30 tuổi có mức độ yêu thích nhạc theo thứ tự sau (1) đương đại Việt Nam, (2) nhạc Hàn Quốc, (3) Âu Mỹ và (4) Trung Quốc. Đặc biệt, nhiều cán bộ, chiến sĩ có mức độ yêu thích cao nhạc đương đại Việt Nam và nhạc Hàn Quốc. Trong khi đó, nhóm từ 30 tuổi trở lên mức độ yêu thích thể loại nhạc đương đại Việt Nam, nhạc Hàn Quốc, Âu Mỹ và Trung Quốc thấp từ 2.77 đến 3.47, riêng nhạc Trung Quốc có mức độ yêu thích thấp nhất ở nhóm trên 30 tuổi với điểm trung bình là 2.77.

Về loại hình biểu diễn

Sau khi khảo sát, phân tích: số cán bộ, chiến sĩ yêu thích nhất là ca nhạc với 70.9% lựa chọn 5 điểm, điểm trung bình 4.56, xếp ở vị trí thứ 1. Thứ hai, là múa với lựa chọn chủ yếu từ 3 đến 5 điểm, điểm trung bình 3.99. Thứ ba, loại hình biểu diễn nhảy với 47.9% chọn mức độ yêu thích 5 điểm, từ 2 đến 4 điểm dao động từ 10.7% đến 21.8%, điểm trung

bình 3.94. Nhạc kịch chiếm ở vị trí thứ 4 với 11.1% cán bộ, chiến sĩ không yêu thích, mức độ yêu thích nhất là 5 điểm chỉ có 36.6%. Điểm trung bình của thể loại nhạc kịch là 3.52.

Về loại hình nghệ thuật

Kết quả khảo sát về mức độ yêu thích của cán bộ, chiến sĩ với các loại hình nghệ thuật, kết quả như sau: Nghệ thuật đương đại là loại hình nghệ thuật được nhiều cán bộ, chiến sĩ yêu thích nhất tập trung ở mức độ 4,5 điểm với 47.5% lựa chọn 5 điểm, chỉ có tỷ lệ nhỏ 2.2% trả lời không yêu thích, điểm trung bình là 4.05. Các loại hình nghệ thuật truyền thống: tuồng, chèo, cải lương có tỷ lệ thấp so với nghệ thuật đương đại và đứng ở mức cuối cùng.

4.3. Mức độ yêu thích của cán bộ chiến sĩ với các chương trình văn hóa nghệ thuật

Theo kết quả khảo sát đã phân tích trên về những loại hình nghệ thuật yêu thích chủ yếu cán bộ, chiến sĩ yêu thích nghệ thuật đương đại, chương trình nghệ thuật truyền thống có điểm trung bình thấp hơn 3.36, trên 30.0% cán bộ, chiến sĩ. Bên cạnh đó 13.5% cán bộ, chiến sĩ không thích các chương trình nghệ thuật truyền thống. Điều đó cho biết, các chương trình nghệ thuật truyền thống chưa thu hút được sự yêu thích của các cán bộ, chiến sĩ như các chương trình nghệ thuật đương đại. Do đó, cần có các giải pháp để chương trình nghệ thuật truyền thống hấp dẫn hơn nữa trong tương lai.

V. Kết luận

Chủ thể và đối tượng chính của các hoạt động biểu diễn nghệ thuật trong quân đội là người lính. Do đó, nhu cầu và nhận thức của cán bộ chiến sĩ đối với các hoạt động biểu diễn nghệ thuật tác động lớn đến chất lượng và thành công của các chương trình nghệ thuật. Công tác văn hóa văn nghệ và biểu diễn nghệ thuật giữ vị trí tiên phong trong việc bảo đảm cho toàn quân luôn thống nhất ý chí và hành động, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao. Tuy nhiên, thực tế trong những năm gần đây, có lúc, có nơi, chính người lính lại chưa có ý thức đúng về những hoạt động này, xem đó là những hoạt động vui chơi, giải trí thuần túy nên kết quả của những hoạt động biểu diễn nghệ thuật chưa tương xứng với vị trí, vai trò cũng như chưa phát huy hết tầm quan trọng của công tác văn hóa văn nghệ trong toàn quân. Để phát huy hơn nữa vai trò của hoạt động văn hóa nghệ thuật trong quân đội, cần xem xét sự tác động từ cả hai chiều. *Thứ nhất*, về phía các đơn vị biểu diễn nghệ thuật trong quân đội còn xem nhẹ nhiệm vụ của mình, có ý chí chủ quan khi mặc định những tiết mục của mình là phù hợp với tâm tư, nguyện vọng, nhu cầu thưởng thức nghệ thuật của người lính. Một số đồng chí có tư tưởng biểu diễn lấy lệ, cho xong mà chưa có sự nỗ lực luyện tập, tự làm mới các tiết mục cũ hay đầu tư sáng tạo nên những tiết mục mới đáp ứng được tình hình mới hiện nay. *Thứ hai*, về phía cán bộ chiến sĩ, đối tượng thụ hưởng các tiết mục, chương trình biểu diễn nghệ thuật. Trong bối cảnh giao lưu, hội nhập quốc tế sâu rộng như hiện nay,

xuất hiện nhiều loại hình, hình thức biểu diễn nghệ thuật mới, cả về hình thức và nội dung, Điều này tác động không nhỏ đến nhu cầu hưởng thụ và thị hiếu thẩm mỹ của các cán bộ chiến sĩ - đa phần đều tuổi còn trẻ, dễ tiếp nhận các trào lưu mới.... Vì vậy, các chương trình biểu diễn nghệ thuật cũng cần bắt kịp xu thế hiện đại, có nhiều sáng tạo, đổi mới để đáp ứng được nhu cầu, sở thích của các cán bộ chiến sĩ.

Tài liệu tham khảo:

[1]. Ban Chấp hành TW Đảng (2014), *Nghị quyết số 33-NQ/TW (khoá XI) về xây dựng và phát triển văn hoá, con người Việt Nam đáp*

ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước, Hà Nội.

[2]. Đặng Mỹ Hạnh (2013), “Ca khúc cách mạng (1930-1975) với việc xây dựng đời sống tinh thần cho bộ đội cụ Hồ”, Tạp chí *Văn hoá học*, số 4, Hà Nội.

[3]. Nhóm tác giả (2006), *Lịch sử Công tác Tư tưởng - Văn hóa trong Quân đội nhân dân Việt Nam (1944 - 2004)*, Nxb QĐND, Hà Nội.

Địa chỉ tác giả: Trường ĐH Văn hóa Nghệ thuật quân đội

Email: phamphuonganh1982@gmail.com

